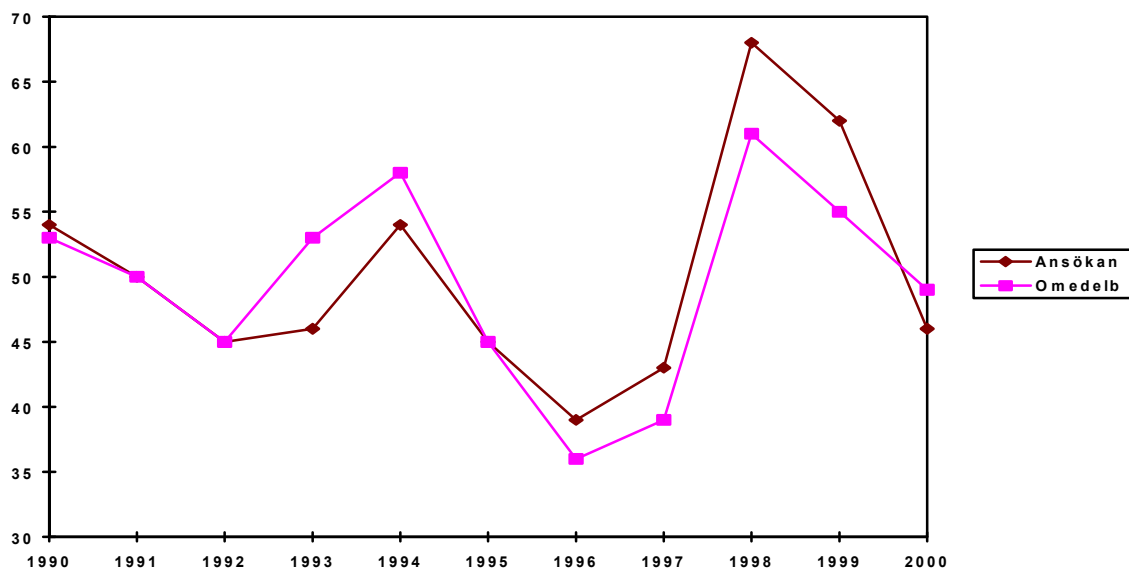

Tvångsomhändertaganden enligt LVM 2000

Sociala enheten 2001-04-17

Omedelbara omhändertaganden enligt 13 § LVM samt ansökningar om tvångsvård enligt 11 § LVM

FÖRORD

Länsstyrelsen har enligt socialtjänstlagen ansvaret för tillsynen över kommunernas socialtjänst. Målet med tillsynen är att utveckla socialtjänsten i enlighet med statens intentioner. Länsstyrelsen skall också påtala när lagar och andra föreskrifter inte följs.

Länsstyrelsen har under en följd av år redovisat statistik avseende tvångsvård av missbrukare och denna rapport presenterar uppgifter avseende personer som varit föremål för åtgärder enligt Lag om vård av missbrukare, LVM, under år 2000. Som underlag till rapporten för 2000 har inhämtats uppgifter från Länsrätten samt via en enkät som besvarats av länets kommuner.

Länsstyrelsen hoppas att rapporten, som ger en lägesbeskrivning av tvångsvården för missbrukare i länet, skall utgöra ett underlag för analys och diskussion i berörda kommuner.

Bo Silén
Socialdirektör

Lisbeth Gustavsson
Socialkonsulent

SAMMANFATTNING MED LÄNSSTYRELSENS KOMMENTARER

Länsstyrelsen har under en följd av år redovisat LVM-statistik. I rapporten för 1996 konstaterades ett avbrott i den nedåtgående trend som gällt sedan 1994. Under 1998 ökade antalet LVM-ärenden på ett anmärkningsvärt sätt. Nivåerna för ansökningar och bifallsdomar var då de högsta under hela 1990-talet. Östergötland hade 1998 den procentuellt sett högsta andelen LVM-omhändertaganden i landet. Under 1999 minskade åter antalet ansökningar om vård enligt LVM och under 2000 har utvecklingen fortsatt med en kraftig minskning av antalet ansökningar.

Under 2000 har de omedelbara omhändertagandena enligt 13 § LVM minskat med sex ärenden jämfört med 1999. Kommunernas ansökningar om vård enligt 11 § LVM uppgick till totalt 46 ärenden. Detta är en minskning med 16 ärenden jämfört med 1999. Länsrätten biföll 85 % av kommunernas ansökningar. Vad gäller ansökningar om LVM-vård som föregåtts av ett beslut om omedelbart omhändertagande har denna andel ökat från 58 % under 1999 till 80 % för 2000.

Länsstyrelsen uttalade i rapporten för 1999 sin oro över att andelen ansökningar om LVM-vård i 58 % av fallen hade föregåtts av ett omedelbart omhändertagande. Detta förhållande kunde tyda på att socialtjänsten "väntar" med LVM-ingripande. Denna oro har nu förstärkts ytterligare då andelen ansökningar som föregåtts av ett omedelbart omhändertagande under 2000 stigit till 80 %.

För 2000 uppgår socialnämndernas LVM-utredningar till 194, en minskning med 51 st (57 %) jämfört med 1999.

Antalet kvinnor som utretts enligt LVM under 2000 är 36 st mot 58 st 1999. Tidigare under 1990-talet har andelen kvinnor per år varit runt 30 % av det totala antalet utredningar, men utgör för 2000 endast 19 %.

Medelåldern för personer som utreds enligt LVM har sjunkit de senaste åren. Även under 2000 återfinns flest ärenden i åldersintervallet 30 - 39 år. Fram till 1996 fanns majoriteten i åldersintervallet 40 - 49 år.

Länsstyrelsen har löpande under året tagit del av samtliga utredningar som ligger till grund för ansökan om vård och gör den bedömningen att kvaliteten på utredningarna har förbättrats under senare år.

Den kraftiga minskningen av antalet utredningar enligt LVM kan ha olika förklaringar. Allt ifrån att kommunerna har förändrat sina utredningsrutiner till att man prioriterar andra verksamheter t.ex. inom barn och ungdomsområdet. Benägenheten bland poliser och läkare, när det gäller att anmäla personer som missbrukar, kan ha förändrats mot att man anmäler i mindre utsträckning än tidigare. En annan möjlig orsak kan vara att det föreligger en faktisk minskning av antalet personer som missbrukar på ett sådant sätt att de kan bli föremål för tvångsomhändertagande. Denna förklaring är dock mindre trovärdig eftersom användningen av droger har ökat i samhället.

För Norrköpings del har Länsstyrelsen uppfattat att man konsekvent arbetar med öppenvårdsinsatser som ett alternativ till placeringar av vuxna och att denna arbetsmetod även ska gälla för personer som riskerar att bli föremål för LVM-insatser.

Vad avser Mjölby ställer sig Länsstyrelsen frågan varför en så kraftig minskning av antalet anmälningar från polis och läkare har skett.

Länsstyrelsen finner det dessutom förvånande att ingen kommun, utöver Norrköping har inlett LVM-utredningar på eget initiativ.

Mot bakgrund av att individer som blir föremål för LVM, nästan alltid, har ett mycket allvarligt missbruk av akut karaktär är det enligt Länsstyrelsens mening oroande att medelåldern fortfarande är relativt låg och att antalet individer i de yngre åldersintervallerna procentuellt sett är högt. Länsstyrelsen ser med oro på att andelen yngre narkotikamissbrukare fortfarande är hög. Detta samtidigt som gruppen har minskat i faktiskt antal. En möjlig förklaring kan vara att man i kommunerna uppmärksammat de unga narkotikamissbrukarna och har satt in andra förebyggande och frivilliga insatser för denna grupp.

Länsstyrelsen har för avsikt att inför nästa år även inhämta uppgifter från kommunerna utifrån ett integrationsperspektiv.

Enligt 37 § LVM skall ärenden enligt denna lag handläggas skyndsamt. I många ärenden är utredningstiden anmärkningsvärt lång. I 45 ärenden var utredningstiden längre än 3 månader.

Något mått för skyndsamheten anges inte i lagtexten men med tanke på att en missbrukare, som kan bli föremål för vård enligt LVM, har ett så uttalat vårdbehov bör vården komma till stånd utan fördröjning. Enligt Länsstyrelsens uppfattning bör man endast undantagsvis behöva en utredningstid överstigande en månad. Syftet med utredningen är att undersöka om förutsättningar för LVM-vård föreligger, vilket innebär att den skall ge tillräckligt underlag för beslut om huruvida LVM-ansökan skall inges till Länsrätt eller om frivilliga insatser bedöms som tillräckliga. Det finns anledning för de berörda kommunerna att analysera orsakerna till de långa utredningstiderna och Länsstyrelsen förutsätter att kommunerna följer upp och åtgärdar detta. Länsstyrelsen kommer i samband med statistikinsamlingen för 2001 att efterfråga vilka åtgärder som vidtagits.

Länsstyrelsen har dessutom för avsikt att nästa år även inhämta uppgifter utifrån ett integrationsperspektiv.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

sida

1 BAKGRUND OCH METOD	1
2 DEFINITIONER OCH BEGREPP	1
2.1 Beredande av vård enligt 4 § LVM	1
2.2 Anmälningsskyldighet enligt 6 § LVM	1
2.3 Utredningsskyldighet enligt 7 § LVM.....	2
2.4 Omedelbart omhändertagande enligt 13 § LVM.....	2
3 ANMÄLNINGAR, ANSÖKNINGAR OCH DOMAR	3
3.1 Utredningar enligt 7 § LVM, fördelat på anmälare och egna initiativ. .	3
3.2 Orsaker till att ej ansöka om vård till länsrätt enligt 11 § LVM	4
3.3 Ansökningar och LVM-domar i Länsrätten	4
4 OMEDELBARA OMHÄNDERTAGANDEN	5
4.1 Omedelbara omhändertaganden enligt 13 § LVM.....	5
5 KLIENTSAMMANSÄTTNING	6
5.1 Åldersfördelning och kön.	6
5.2 Huvuddrog fördelat på kön.....	6
6 UTREDNINGSTIDER	7

1 BAKGRUND OCH METOD

Socialtjänstens verksamhet skall enligt socialtjänstlagen (1980:620), SoL, bygga på respekt för individens självbestämmande och integritet. Insatser skall därför utformas och genomföras tillsammans med den enskilde. Möjligheten att under vissa förutsättningar vårda en vuxen missbrukare mot hans vilja regleras i lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).

Kommunerna övertog den 1 juli 1994 ansvaret för handläggning av ärenden enligt LVM. Detta ansvar låg tidigare hos länsstyrelserna.

Enligt proposition, Ansökningsförfarandet enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall 1993/94:97, framgår att länsstyrelsen skall intensifiera sin tillsyn över missbrukarvården. Genom att utveckla formerna för tillsyn och noggrant följa utvecklingen av LVM-vården bedöms förutsättningar finnas för att vidmakthålla en konsekvent rättstillämpning i LVM-ärenden.

Länsstyrelsen har sedan 1984 redovisat LVM-statistik. Som underlag till rapporten för 2000 har inhämtats uppgifter från Länsrätten samt via en enkät från länets kommuner (se bilaga 1). En viss differens finns i statistikmaterialet eftersom kommunerna vanligtvis redovisar sina ärenden utifrån öppnandedatum, då utredning inleds, medan Länsrätten utgår från datum då dom avkunnas. Differensen kommenteras i avsnitt 3.3 om ansökningar.

2 DEFINITIONER OCH BEGREPP

2.1 Beredande av vård enligt 4 § LVM

Tvångsvård skall beslutas om någon till följd av fortgående missbruk av alkohol, narkotika eller flyktiga lösningsmedel är i behov av vård för att komma ifrån sitt missbruk och vårdbehovet inte kan tillgodoses enligt socialtjänstlagen eller på något annat sätt och han till följd av missbruket

- 1. utsätter sin fysiska eller psykiska hälsa för allvarlig fara*
- 2. löper en uppenbar risk att förstöra sitt liv, eller*
- 3. kan befaras komma att allvarligt skada sig själv eller närstående.*

Länsrätten beslutar om tvångsvård efter ansökan av Socialnämnden.

2.2 Anmälningsskyldighet enligt 6 § LVM

Alla myndigheter som i sin verksamhet regelbundet kommer i kontakt med missbrukare - med undantag för myndigheter inom Hälso- och sjukvården där läkare har en begränsad anmälningsskyldighet - och som får kännedom om att någon kan vara i behov av vård enligt LVM, har skyldighet att anmäla detta till socialnämnden.

2.3 Utredningsskyldighet enligt 7 § LVM

Socialnämnden *skall* inleda utredning när den genom anmälan enligt 6 § LVM (läkare och andra myndigheter som regelbundet kommer i kontakt med missbrukare) eller på något annat sätt fått kännedom om att det kan finnas skäl att bereda någon tvångsvård. Utredningen skall ge socialnämnden underlag för beslut om huruvida LVM-ansökan skall inges till Länsrätt eller om frivilliga insatser bedöms tillräckliga.

LVM-utredningen utmynnar i någon av följande slutsatser:

1. Indikationer för vård med stöd av LVM föreligger inte.
2. Indikationer för vård med stöd av LVM föreligger, men vårdbehovet kan tillgodoses på frivillig väg enligt socialtjänstlagen (SoL).
3. Indikationer för LVM-vård föreligger och vårdbehovet bedöms ej kunna tillgodoses på frivillig väg.

Om utredningen visar att det finns skäl att bereda någon tvångsvård, i enlighet med punkten 3, *skall* Socialnämnden ansöka om vård.

2.4 Omedelbart omhändertagande enligt 13 § LVM

Socialnämnden eller polismyndigheten får besluta att en missbrukare omedelbart skall omhändertas, om

1. *det är sannolikt att han kan beredas vård med stöd av denna lag, och*
2. *rättens beslut om vård inte kan avvaktas på grund av att han kan antas få sitt hälsotillstånd allvarligt försämrat, om han inte får omedelbar vård, eller på grund av att det föreligger en överhängande risk för att han till följd av sitt tillstånd kommer att allvarligt skada sig själv eller någon närstående.*

Beslut om omedelbart omhändertagande skall *genast* underställas Länsrätten. Länsrätten prövar om omhändertagandet skall bestå.

3 ANMÄLNINGAR, ANSÖKNINGAR OCH DOMAR

3.1 Utredningar enligt 7 § LVM, fördelat på anmälare och egna initiativ.

Kommun	Utr. enl. 7 § LVM	Jmf. 1999	Polis	Läkare	Myndighet	Enskild anmälan	Soc. initiativ	Ansökan om vård
Boxholm	1	-	1	-	-	-	-	-
Finspång	6	13	1	2	2	1	-	4
Kinda	-	2	-	-	-	-	-	-
Linköping	86	89	37	19	11	19	-	9
Motala	36	37	19	4	8	5	-	3
Mjölby	17	31	7	3	6	1	-	3
Norrköping	*45	64	6	5	5	12	10	26
Söderköping	2	2	-	-	-	2	-	2
Vadstena	-	1	-	-	-	-	-	-
Valdemarsvik	1	3	1	-	-	-	-	1
Åtvidaberg	-	1	-	-	-	-	-	-
Ödeshög	-	2	-	-	-	-	-	-
SUMMA	194	245	72	33	32	40	10	48

* För Norrköping saknas uppgift i sju fall vad gäller anmälare eller på eget initiativ
Ydre kommun har ej haft någon utredning under 1999 och 2000.

Utredningar

Tabellen visar det totala antalet utredningar enligt 7 § LVM som kommunen gjort dvs. både de utredningar som ej föranlett LVM- ansökan och de utredningar som lett till ansökan om vård enligt LVM. Antal utredningar redovisas även under punkt 3.1.

För första gången på tre år noteras en betydande minskning av antalet verkställda utredningar. Jämfört med 1999 har utredningarna minskat med 58 (31%).

Kinda, Vadstena, Ydre, Åtvidaberg och Ödeshög har redovisat att man ej gjort några utredningar enligt 7 § LVM. En jämförelse mellan kommunerna visar att Linköping under flera år har redovisat betydligt fler utredningar än Norrköping. Linköping har dock uppgivit ett betydligt mindre antal ansökningar än Norrköping. Denna trend står sig även för 2000.

Anmälningar

Jämfört med 1999 minskade antalet anmälningar från polis med 19 och antalet utredningar som initieras på eget initiativ minskade med 22 ärenden. Endast Norrköpings kommun har redovisat att man inlett utredningar på eget initiativ.

I absoluta tal är det Norrköping och Mjölby som står för den största minskningen, totalt 33 utredningar.

3.2 Orsaker till att ej ansöka om vård till länsrätt enligt 11 § LVM

Kommun	Frivillig vård	Annan tvångsvård	Ej lagstöd	Orsak ej angiven	Antal utredningar	Ansökan om vård
Boxholm	1	-	-	-	1	-
Finspång	1	1	-	-	6	4
Linköping	36	4	37	-	86	9
Motala	14	5	11	3	36	3
Mjölby	4	0	10	-	17	3
Norrköping	10	1	7	1	45	26
Söderköping	-	-	-	-	2	2
Valdemarsvik	-	-	-	-	1	1
SUMMA	66	11	65	4	194	48

* Kinda, Vadstena, Ydre, Åtvidaberg och Ödeshög har ej haft några utredningar under 2000.

Tabellen visar anledningen till varför socialnämnden, efter utredning enligt 7 § LVM, ej ansöker om vård enligt 11 § LVM hos Länsrätten. Den huvudsakliga orsaken till detta är att personen ansöker om frivillig vård enligt SoL, 66 ärenden. I 65 ärenden har bedömts att lagstöd saknas för att ansöka om vård enligt LVM.

3.3 Ansökningar och LVM-domar i Länsrätten

Kommun	Ansökan om vård	Jmf. 1999
Finspång	4	6
Kinda	-	1
Linköping	9	17
Motala	3	2
Mjölby	3	2
Norrköping	24	28
Söderköping	2	2
Valdemarsvik	1	1
Åtvidaberg	-	1
Ödeshög	-	2
SUMMA	46	62

Bifall	Avslag	Avskrivning av ärende
4	-	
-	-	
8	1	
2		*1
3	-	
19	5	
2	-	
1	-	
-	-	
-	-	
39	6	1

* Avser person som avlidit. Ansökan ej prövad av LR.

Boxholm, Vadstena och Ydre har ej haft några ansökningar om vård för 1999 eller 2000

En jämförelse mellan inhämtade uppgifter från Norrköpings kommun och Länsrätten visar en differens mellan antalet ansökningar enligt 11 § LVM med två ärenden. Orsaken till detta kan vara en följd av skillnad i rapportering. Kommunen utgår vanligtvis från öppnandedatum, då utredning inleds, medan Länsrätten utgår från datum då dom avkunnas. Detta kan innebära att en naturlig differens uppstår i samband med årsskifte.

Summan från Länsrätten vad gäller ansökningar om vård är således två ärenden färre än vad kommunen redovisat.

För att nå överensstämmelse med tidigare års LVM-redovisning, jämförbar statistik, väljer Länsstyrelsen att i detta avsnitt ange det antal ansökningar per kommun som redovisats från Länsrätten.

Antalet ansökningar i länet har minskat med 16 ärenden jämfört med 1999. I fem kommuner, Kinda, Vadstena, Ydre, Åtvidaberg och Ödeshög, har ingen ansökan gjorts under 2000.

Länsrätten biföll 85 % av kommunernas ansökningar. Motsvarande siffra för 1999 var 84 %.

Av årets 46 ansökningar har 37 (80 %) initierats genom omedelbart omhändertagande (jämför nästa avsnitt). Motsvarande siffror för 1999 var 36 stycken.

4 OMEDELBARA OMHÄNDERTAGANDEN

4.1 Omedelbara omhändertaganden enligt 13 § LVM

Kommun	Antal	Jmf. 1999	Länsrätt fastställer	Länsrätt upphäver	Ingen prövning i LR	LVM-ansökan
Finspång	3	4	3	-	-	3
Kinda	-	2	-	-	-	-
Linköping	11	14	8	3	-	6
Mjölby	3	1	3	-	-	3
Norrköping	22	23	19	1	2	19
Söderköping	2	-	1	1	-	2
Valdemarsvik	-	1	-	-	-	-
Åtvidaberg	-	1	-	-	-	-
Ödeshög	-	2	-	-	-	-
Polisomh.						
Linköping	4	1	1	3	-	-
Norrköping	2	3	1	1	-	2
Valdemarsvik	1	-	1	-	-	1
Länsrätten	1	2	-	-	-	1
Summa	49	55	37	9	2	37

Boxholm, Motala, Vadstena samt Ydre har ej haft något omedelbart omhändertagande under 1999 eller 2000.

Antalet omedelbara omhändertaganden har minskat med sex ärenden, jämfört med 1999.

Länsrätten har enligt 13 § LVM rätt att fatta beslut om omedelbart omhändertagande i de fall kommunen redan lämnat in ansökan. Så har skett i ett fall under 2000. Av övriga 48 omedelbara omhändertaganden var det 36 ärenden som gick vidare till ansökan om LVM-vård.

5 KLIENTSAMMANSÄTTNING

5.1 Åldersfördelning och kön.

Ålder	Män	<i>Jmf. 1999 Män</i>	Kvinnor	<i>Jmf. 1999 Kvinnor</i>
- - - 24 år	24	31	5	11
25 - 29	21	27	3	8
30 - 39	35	48	10	16
40 - 49	35	49	8	9
50 - 59	30	29	8	8
60 - 64	8	-	2	4
65 - --	5	3	-	2
Summa	158	187	36	58

Andelen kvinnor som utretts enligt LVM är under 2000 19 %, en minskning med fem procent jämfört med 1999. Tidigare under 1990-talet har andelen kvinnor per år varit runt 30 %.

Medelåldern för personer som utreds enligt LVM sjönk föregående år. Även under 2000 återfinns flest ärenden i åldersintervallet 30 - 39 år. Fram till 1996 fanns majoriteten i åldersintervallet 40 - 49 år.

I åldersintervallen upp till 29 år har 53 individer utretts, de utgör 27 % av totalantalet. Motsvarande siffror för 1999 var 77 individer i åldersintervallet, vilket utgjorde 31 % av totala antalet.

Det är framför allt män i åldersgruppen mellan 40-49 år som står för den största minskningen, 14 ärenden, jämfört med 1999. Minskningen för män (alla åldersgrupper) är 29 ärenden medan kvinnorna (alla åldersgrupper) minskat med 22 ärenden.

5.2 Huvuddrog fördelat på kön

Missbruksmedel	Män	<i>Jmf 1999 Män</i>	Kvinnor	<i>Jmf 1999 Kvinnor</i>
Alkohol	67	67	17	23
Narkotika	88	113	17	34
Lösningsmedel	-	2	-	-
Alk+nark.	2	5	2	1
Nark+lösmedel	1	-	-	-
Summa	158	187	36	58

Noterbart är den fortsatt stora andelen narkomaner bland män som varit föremål för utredning enligt LVM (56 %). Andelen narkomaner bland kvinnor uppgår för 2000 till 47 %. Andelen kvinnor med huvuddrog alkohol har ökat jämfört med 1999 andelen män är i stort sett oförändrat.

Om man studerar enkätmaterialet från kommunerna närmare finner man en tydlig dominans av narkotika som angiven huvuddrog, speciellt bland de yngre missbrukarna.

6 UTREDNINGSTIDER

Länsstyrelsen har även följt upp LVM-ärendenas utredningstid, d.v.s. hur lång tid det tar för socialtjänsten att färdigställa en utredning enligt 7 § LVM. Linköping och Norrköping har särredovisats p.g.a. mängden utredningar i dessa kommuner. Motala har redovisats separat då deras utredningstider varit jämförelsevis långa. Enligt lagstiftningen skall ärenden enligt LVM handläggas skyndsamt.

Kommuner	< 1 mån	1 - 3 mån	> 3 mån	Ej avslutade
Linköping	29 (19)	26 (37)	31 (32)	- (1)
Norrköping	28 (35)	12 (16)	3 (6)	2 (7)
Motala	4 (4)	20 (10)	9 (20)	3 (3)
Övriga	18 (12)	7 (19)	2 (13)	- (11)
Summa	79 (70)	65 (82)	45 (71)	5 (22)

Jämförelsetal för 1999 redovisas inom parentes.

Under rubriken "Ej avslutade" återfinns utredningar som saknar avslutningsdatum.

Vad gäller utredningstidernas längd kan konstateras att av det totala antalet avslutade utredningar är det 45 st som har en utredningstid som är längre än tre månader. Jämfört med 1999 uppgick motsvarande siffra då till 71 ärenden. Procentuellt sett har andelen utredningar med en handläggningstid över tre månader minskat, vilket är en förbättring jämfört med 1999.

Enligt sändlista

Begäran om uppgifter för uppföljning av missbrukarvården och lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).

Länsstyrelsen har enligt 68 § socialtjänstlagen (SoL) ansvar för att inom länet utöva tillsyn över kommunernas socialtjänst.

Av Regeringens proposition 1993/94:97 avseende ändringen av ansökningsförfarande enligt lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM), framgår att länsstyrelsen kraftigt skall intensifiera sin tillsyn över missbrukarvården.

Med hänvisning därtill ombedes Ni att, på bifogad blankett, redovisa Er kommuns LVM-ärenden för verksamhetsåret 2000.

Anvisningar:

I samtliga ärenden redovisas namn och personnummer.

Under rubriken *anmälare* vill vi att Ni markerar med begynnelsebokstav vem som anmält ärendet till Er. **P** = Polismyndigheten, **L** = Läkare, **A** = annan myndighet, **E** = enskild, anhörig el dyl.

I kolumnen *ansökan enl. 11 § LVM* markerar Ni med **X** om Socialnämnden ansökt om vård hos Länsrätten i aktuellt ärende.

Rubriken *Ej ansökan om LVM-vård* används då socialnämnden, efter LVM-utredning, valt att inte ansöka om vård hos Länsrätten. Anledningen anges med **F** = Frivillig vård, behovet tillgodoses enligt SoL, **T** = Annan tvångsvård, ex. fängelse, psykiatrisk tvångsvård el dyl. **E** = Ej lagstöd, då kriterierna för ansökan inte är uppfyllda, ex. generalindikation saknas.

Under rubriken *missbruk huvuddrog* frågas efter vad utredaren bedömt vara den enskildes huvudsakliga missbrukspreparat. Huvuddrog markeras med A = Alkohol, N = Narkotika, F = Flyktiga lösningsmedel.

Begärda uppgifter emotses senast 2001-01-29

Frågor med anledning av denna skrivelse besvaras av Lisbeth Gustavsson,
tel. 013-19 61 11

Bo Silén
Socialdirektör

Lisbeth Gustavsson
Socialkonsulent

Bilaga
Blankett för redovisning av missbrukarärenden 2000.